

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Horváth Ügyvédi Iroda (Pécs, Munkácsy Mihály utca 25., eljáró képviselő: dr. Horváth Gábor ügyvéd) által képviselt **felperes neve** szám alatti lakos felperesnek - a Joó és Hartai Ügyvédi Iroda (Pécs, Széchenyi tér 2., eljáró képviselő: dr. Hartai Árpád ügyvéd) által képviselt **alperes neve** szám alatti lakos alperes ellen elszámolási igény érvényesítése és jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése iránt a Baranya Megyei Bíróságon indított perében a 2009. április 30. napján kelt 10.P.20.444/2008/40. számú ítélet ellen a felperes részéről 41. sorszámmal benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (kettőszázezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az állami adóhatóság külön felhívására - 900.000 (kilencszázezer) forint le nem rótt másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A F-ban élt felperes jogelőd, néhai Sz.Gy. házastársának halála után, az 1990-es évek végén Magyarországra kívánt hazatelepülni. Ebben segítséget nyújtott számára volt házastársának unokaöccse, az alperes, valamint annak családja, akikkel f-i tartózkodása alatt is folyamatos és rendszeres kapcsolatot tartott fent, és akiket anyagilag is jelentős mértékben támogatott. Az 1997. október 6. napján kelt végrendeletében örökösének az alperes testvérét és édesanyját nevezte.

Néhai Sz.Gy. 2000. május 16-án gondozási szerződést kötött az A Közhasznú Társasággal, majd 2001. május 20-án beköltözött az A Idősek Otthonába. Az alperes meghatalmazással rendelkezett néhai Sz.Gy. f-i lakásának értékesítésére, a

F-ban folyósított nyugellátásának felvételére, illetve 2001. október 3. napjától az OTP Bank Rt.-nél vezetett deviza- és forintszámlák feletti rendelkezésre.

2003. március 18-án az alperes a megromlott egészségi állapotban lévő néhai Sz.Gy-t p-i lakására vitte, aki P-re érkezését követően a devizaszámláján lévő összeget az alperesnek ajándékozta. Az alperes 2003. március 21-én néhai Sz.Gy. devizaszámlájáról 87.850 €-t (21.637.455 forintnak megfelelő összeget) utalt át a saját, az OTP Bank Rt.-nél vezetett számlájára. Néhai Sz.Gy-t 2003. március 25. napjától április 4. napjáig a Baranya Megyei Kórházban gyógykezelték, majd július 24. napjáig az alperes családjával élt annak p-i M utcai lakásában.

2003. augusztus 5-én néhai Sz.Gy. az OTP Bank Rt. fiókjában személyesen is meggyőződött az átutalásról, majd ezzel egyidejűleg az alperesnek adott meghatalmazást visszavonta. 2003. szeptember 10. napján a Budapesti Rendőr-főkapitányságon feljelentést tett sikkasztás büntette miatt. Állította, hogy az alperes beleegyezése nélkül utalta át a 87.850 €-t a saját bankszámlájára.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2008. március 18-án kelt és ugyanakkor jogerőre emelkedett 18.B.1706/2004/37. számú ítéletével az alperest a sikkasztás büntette miatt emelt vád alól felmentette.

2003. október 16. napján néhai Sz.Gy. újabb végrendeletet készített, amelyben úgy rendelkezett, hogy minden ingó vagyonát a B Alapítvány örökölje. 2005. március 22-én minden korábbi végrendeletét visszavonta és kizárólagos örökösévé a felperest tette. 2005. augusztus 24-én ajándékozási szerződést kötött a felperessel, amelyben minden ingóságát neki ajándékozta.

Néhai Sz.Gy. 2005. szeptember 29. napján elhunyt. A dr. F.T. közjegyző által kiállított öröklési bizonyítvány szerint végrendeleti örököse 1/1 arányban a felperes.

A felperes - jogcímében többször módosított - keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 21.637.455 forint, és ennek 2003. március 21. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az alperes és néhai Sz.Gy. között megbízási szerződés jött létre, amelynek alapján az alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a néhai Sz.Gy. által rendelkezésére bocsátott pénzből saját részére, de néhai Sz.Gy. haszonélvezeti jogával terhelten ingatlant vásárol. Miután a megbízási szerződés néhai Sz.Gy. halálával megszűnt, köteles a fel nem használt összeget visszafizetni. Másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése címén kérte az alperest kötelezni.

A keresettel szemben az alperes arra hivatkozott, hogy a 21.637.455 forintot néhai Sz.Gy-től ajándékba kapta, így annak visszatérítésére nem köteles.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat mérlegelve úgy foglalt állást, hogy a felperes az alperes és néhai Sz.Gy. közötti megbízási szerződés megkötését nem bizonyította, így annak megszűnésére tekintettel elszámolási kötelezettség nem

terheli. Bizonyítottnak találta ugyanakkor a néhai Sz.Gy. részéről történt ajándékozást, elsősorban az alperes gyermekeinek, illetve korábbi házastársának és élettársának tanúvallomása alapján.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása és az alperesnek a módosított kereset szerinti marasztalása érdekében a felperes fellebbezett.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

A Pp.206.§-ának (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően értékelte a bizonyítékokat és vetette össze azokat a felek előadásával. A bizonyítékok értékelése okszerű, a megállapított tényállás logikus következtetésen alapul.

A peradatok alapján az nem volt kétséges, hogy az alperes 2003. március 21-én néhai Sz.Gy.-nek az OTP Bank Rt.-nél vezetett devizaszámlájáról 87.500 €-t a saját bankszámlájára utalt.

A visszterhesség vélelmére figyelemmel (Ptk.201.§-ának /1/ bekezdése, Pp. 164.§-ának /1/ bekezdése) az alperesnek kellett bizonyítania, hogy ezt az összeget ingyenesen, a Ptk. 579.§-ának (1) bekezdése szerinti ajándékozási szerződéssel megszerezte. A felperes által a követelése alapjaként megjelölt jogcímek érdemi vizsgálatára csak abban az esetben van szükség, amennyiben az alperes bizonyítása nem vezet eredményre.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyezően úgy foglalt állást, hogy az alperes az őt terhelő bizonyításnak sikerrel eleget tett. A polgári perben és a büntetőeljárásban is kihallgatott tanúk egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy néhai Sz.Gy. és az alperes családja között évtizedeken keresztül szoros kapcsolat állt fenn. A kölcsönös látogatások mellett az özvegyen és leszármazók nélkül maradt, megromlott egészségi állapotba került néhai Sz.Gy. egyre többször szorult rá az alperes, illetve családja segítségére. A büntetőeljárás során néhai Sz.Gy. maga mondta el, hogy 1998-ban az alperes testvére, P.Zs. őt hétig ápolta P-ban, majd segítséget nyújtott neki z-i lakásának értékesítésében és az idősök otthoni elhelyezésében. F-i lakását az alperes értékesítette, bútorainak elszállításában, pénzügyeinek intézésében is reá támaszkodott. Hazatelepülése után az alperes rendszeresen látogatta, vele a kapcsolatot telefonon tartotta, illetve két ízben is hosszabb időt töltött az alperessel és családjával p-i lakásukban.

A tanúvallomások ugyanakkor abban a tekintetben sem hagytak kétséget, hogy mindezekért cserébe néhai Sz.Gy. rendszeres és jelentős anyagi támogatást nyújtott az alperesi családnak. Segített a családtagok lakás-, illetőleg gépjármű vásárlásában, fizette az alperes két gyermekének nyelvtanulással kapcsolatos költségeit. 2000-2001 körül ifj. alperesnek 500.000 forintot, P.A-nak 400.000 forintot adott, míg az alperes volt házastársa, Ú.I. már a házasság felbontását követően kapott tőle 200.000 forintot.

Néhai Sz.Gy. vagyonát végrendeleti úton az alperes családjára, édesanyjára és testvérére kívánta hagyni, már hazatelepülése előtt, 1997. október 16-án ennek megfelelően végrendelkezett. Az alperes személyes támogatásának előtérbe kerülésével viszont már arra tett utalásokat, hogy minden vagyonát az alperesnek szánja. Az alperes élettársának, M.É-nak a tanúvallomása szerint először 2001 karácsony-szilveszter környékén tett ilyen kijelentést, majd ezt 2002. februárjában, a születésnapján megismételte. Ú.I. szerint 2001-2002 év során Sz.Gy. említette neki, hogy az alperes rengeteget tett érte, ezért megérdemli, hogy minden pénzét nekiadja. Lényegében erre utal P.Zs. tanúvallomása is, amely szerint 2002 év végén Sz.Gy. kijelentette, hogy már ne látogassa őt, és ettől az időponttól kezdődően már csak az alperessel és fiaival tartotta a kapcsolatot.

Az ilyen előzmények után rendkívül rossz egészségi állapotban, a felperes előadása szerint is már-már halál közeli állapotban P-re érkezett néhai Sz.Gy-nek -figyelembe véve magas életkorát, betegségeit és kórházi kezelés előtt állását, valamint az igazságügyi elmeorvos szakértői vélemény által igazolt esékenységét és a döntései tekintetében megnyilvánuló szélsőséges reakcióit is - megfelelő motivációja volt arra, hogy a vagyonának jelentős részét kitevő pénzüsszeget az alperesnek ajándékozza.

Kétségtelen tény, hogy az ajándékozásról okirat nem készült, és az ajándékozás megtörténte csak az alperes családtagjainak tanúvallomása alapján állapítható meg. A peradatok szerint azonban az alperes és néhai Sz.Gy. között rendkívül bizalmas viszony állt fenn. Néhai Sz.Gy. meghatalmazása alapján az alperes értékesítette f-i lakását, felvette f-i nyugellátását és mindkét magyarországi bankszámlája tekintetében meghatalmazott volt. Mindez kellő magyarázatul szolgál arra, hogy az egyébként nagy összegű készpénz ajándékozásról a felek nem készítettek okiratot. A hozzátartozói kapcsolat pedig önmagában nem elegendő indok arra, hogy a bíróság a tanúvallomásokat a bizonyítékok köréből kirekessze. A bíróságnak mindenkor a per egyéb adatait is figyelembe véve kell mérlegelnie, hogy milyen bizonyító erőt tulajdonít a peres felek bármelyikével rokoni kapcsolatban álló személy tanúvallomásának.

Az ajándékozási szerződés megkötésénél jelen volt ifj. alperes neve és P.A. az alperessel azonos módon, az eljárás során mindvégig következetesen adta elő a szerződéskötés körülményeit. Elmondták, hogy az ő jelenlétükben néhai Sz.Gy. megkérte az alperest, hogy a pénzt utalja át a saját bankszámlájára, és azzal

rendelkezzen saját belátása szerint a család javára. Mindketten kitértek rá, hogy néhai Sz.Gy. nagyon rossz egészségi állapotban volt, közeli halálától tartott.

Az ajándékozásról közvetett módon, az alperes és gyermekei elmondásából tudomással bíró alperes nevené, P.Zs., M.É. és Ú.I. tanúvallomása is összhangban állt az alperes előadásával, beleillett a fent vázolt személyi kapcsolatrendszerbe, a néhai élethelyzetébe és személyiségének struktúrájába. A másodfokú bíróság kiemeli M.É. tanúvallomásának azt a részét, amely szerint ő maga személyesen köszönte meg az ajándékot néhai Sz.Gy-nek, aki az ajándékozás tényét nem tagadta, és az alperes korábbi segítségére tekintettel azt természetesnek találta. Valamennyi körülményt értékelve a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyetértve úgy foglalt állást, hogy e tanúvallomások a hozzátartozói kapcsolat ellenére alkalmasak az alperes állításnak bizonyítására.

A bizonyítékok indokolt értékelésén alapuló magyarázatát adta az elsőfokú bíróság annak is, hogy néhai Sz.Gy. miért kívánta utóbb megmásítani korábbi döntését, és miért tett büntető feljelentést az alperes ellen. A néhai Sz.Gy. érzelmi kiegyensúlyozatlanságát, kiszámíthatatlan, esetenként összeférhetetlen személyiségstruktúráját és befolyásolhatóságát megállapító igazságügyi elmeorvos-szakértői vélemény mellett a másodfokú bíróság utal Ú.I. tanúvallomására. A tanú 2003. decemberében telefonon beszélt néhai Sz.Gy-vel, aki elmondta, hogy korábbi nyilatkozatát azért tette, mert akkor beteg volt, ma viszont már úgy gondolja, hogy az alperes meglopta őt.

A szakvéleményben írt és a tanúvallomásokból is megállapítható következetlenség és kiszámíthatatlanság nyomon követhető néhai Sz.Gy. későbbi jognyilatkozataiban is. Az A Idősek Otthonának szociális munkásai arról számoltak be, hogy a pénzt azért nem akarta az alperesnek ajándékozni, mert azt más, nemesebb célokra, az e-i gyermekek támogatására kívánta fordítani. Néhai Sz.Gy. tett is ennek megfelelő végrendeletet 2003. október 16. napján. Ezt azonban nem egészen másfél évvel később visszavonta és kizárólagos örökösevé a felperest nevezte. A néhai Sz.Gy-t 2004. októberétől egészen haláláig ápoló G-né H.A. tanúvallomása szerint élete végén a néhai már a felperesre sem akarta hagyni a pénzét, de akkor végrendeletén már nem változtatott.

Nyilvánvalóan ez az érzelmi állapot lehetett a magyarázata annak, hogy néhai Sz.Gy. a feljelentésben az alperest olyan cselekmények elkövetésével is vádolta, amelyek már a nyomozás során is egyértelműen cáfolhatók voltak. Állította, hogy az alperes a forintszámlája felett nem volt jogosult rendelkezni, és f-i nyugdíját hamis aláírással vette fel. Ezzel szemben az OTP Bank Rt. a nyomozóhatóság felhívására csatolta a forintszámla felett rendelkezési jogot biztosító meghatalmazást, illetőleg az iratok között található a f-i bankszámlához kapcsolódó meghatalmazás is. Az valószínűsíthető tehát, hogy néhai Sz.Gy. meggondolta magát és büntető feljelentéssel próbálta az alperesnek adományozott pénzt visszaszerezni.

A tanúvallomások mellett valamennyi körülményt, tehát az alperesi családon belüli kapcsolatokat, a családtagok egymáshoz fűződő viszonyát, néhai Sz.Gy. személyiségét, életvitelét és gondolkodásmódját is figyelembe véve - a fenti indoklásbeli kiegészítések mellett - helyes az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy néhai Sz.Gy. és az alperes között ajándékozási szerződés jött létre.

Az ajándékozás tényét nem cáfolta meg a felperes azon állítása, mely szerint néhai Sz.Gy. azzal bízta meg az alperest, hogy a saját nevére ingatlant vásároljon, amelyen őt majd haszonélvezeti jog illeti meg. A nyomozati iratok között található jegyzőkönyvbe foglalt tanúvallomása szerint ugyanis néhai Sz.Gy. kifejezetten tagadta, hogy pécsi tartózkodása idején az alperest megbízta ingatlan vásárlással (nyomozati iratok 43. és 47. oldal). Ez azokat a tanúvallomásokat támasztja alá, melyek szerint az ingatlan vásárlás és az együtt lakás lehetősége egy korábbi időszakban, az idősek otthonába költözés előtt kerülhetett szóba.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperesnek ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. Ennek mértékét a másodfokú bíróság az alperes és képviselője között létrejött, az elsőfokú eljárásban csatolt ügyvédi megbízási szerződésben az eljárás teljes tartamára kikötött megbízási díj figyelembe vételével állapította meg. A sikertelenül fellebbező felperes az illetékekről szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. tv. 74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles a személyes illeték-feljegyzési jogára figyelemmel le nem rótt másodfokú eljárási illeték megfizetésére.

Pécs, 2009. november 5.

dr. Veszely József s.k. a tanács elnöke, dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró